

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 1. Quid & quotuplex sit propositionum oppositio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

ARTICULUS III.

De Oppositione Propositionum.

§. I.

Quid, & quotuplex sit propositionum oppositio?

309. **D**ico 1. Propositionum oppositio à modernis summulistis passim ita describitur: *Est duarum propositionum, idem subjectum, & prædicatum habentium, diversitas, vel in qualitate, vel in quantitate, vel in utraque simul.* Ex his advertes ad oppositionem requiri, 1. Propositiones duas; cum una sibi opponi non valeat. 2. Ut habeant idem subjectum, & prædicatum; adeoque hæc extrema æquivocè sumi non debent. 3. Ut copula in utraque propositione idem significet tempus; ut res sumatur in eodem loco, tempore, in iisdem circumstantiis, cum iisdem signis, connotatis, adverbis, ampliationibus &c. 4. Ut termini in eadem suppositione sumantur. Excipe tamen hinc suppositionem distributivam, & disjunctivam; hæc enim non vitiant oppositionem, ut patet in his propositionibus: *Omnis Philosophus studet, aliquis Philosophus non studet.* Ratio est: Quia licet hæc suppositiones diversæ sint, diversos tamen terminos non faciunt; eòquod terminus particularis sub universali contineatur; adeoque in propositione particulari negatur aliquid, quod cum reliquis affirmatum fuit in propositione universali. 6. Denique oppositæ propositiones

nes

nes differre debent vel in quantitate, vel in qualitate, vel in utraque simul.

§ 10. *Dico. 2.* Oppositio propositionum est quadruplex, secundum quatuor modos diversos, quos propositiones secundum quantitatem, & qualitatem habere possunt. Aliæ enim oppositæ sunt *Contradictoriæ*, aliæ *Contrariæ*, aliæ *Subcontrariæ*, aliæ *Subalternæ*. *Contradictoriæ* sunt duæ propositiones eodem subjecto, & prædicato constantes, & repugnantes in quantitate, & qualitate. *Contrariæ* sunt propositiones duæ universales repugnantes in qualitate. *Subcontrariæ* sunt duæ propositiones particulares in qualitate pugnant. *Subalternæ* sunt duæ propositiones nonnisi in quantitate pugnant. Propositio universalis in subalternis dicitur *subalternans*; particularis verò *subalternata*. Ex his advertes subalternas esse oppositas minùs strictè tales, eò quod non involvant oppositionem affirmationis, & negationis. Atque ex hac ratione ab initio non posui definitionem Aristotelicam oppositarum, quæ sic habet: *Oppositæ sunt affirmatio & negatio ejusdem de eodem non æquivocè*; hæc enim tantum de oppositione strictè tali intelligenda est, & subalternas non complectitur. *Observa* prætereà datam oppositarum divisionem eas complecti propositiones, quæ pro subjecto terminum communem habent, signo universali aut particulari affectum, & in numero singulari sumuntur; eò quod scientiæ de singularibus plerumque non agentes, eas potissimum curent: & hæc vocan-

tur

tur oppositæ *de modo enuntiandi*. Cæterùm aliæ adhuc dantur oppositæ, quæ leges oppositarum servant, licet in aliis deficient. v. g. *Petrus est doctus, Petrus non est doctus. Omnes Philosophi student, non omnes Philosophi student*. Et hæ oppositæ *de lege* appellantur. Pro meliori notitia oppositarum simplicium *de modo enuntiandi* appositam tabulam sæpiùs inspicere. De reliquis oppositis postea agetur.

§. II.

Quæ sint Leges oppositarum simplicium?

511. Dico I. Leges contradictoriarum sunt sequentes. I. est. *Contradictoriæ in nulla materia possunt simul esse veræ, aut simul falsæ. Ratio petitur ex illo principio: Idem non potest simul esse, & non esse.* Ex quo aliud principium logicum æquè certum desumitur, nempe hoc: *Idem de eodem verè affirmari nequit, & negari.* Nam ad *esse* sequitur *Dici*, vel affirmari. II. est. In propositionibus contradictoriis una præcisè tantùm negare debet, quantum requiritur, & sufficit ad falsificandam alteram, non *plùs*, nec *minùs*: Aliàs ambæ possunt esse veræ, aut ambæ falsæ. Hinc propositiones contradictoriæ non sunt: *Omnis homo est doctus, Petrus, vel hic homo non est doctus.* Nec hæ: *Omnis Logicus aliquando ambulat; Aliquis Logicus aliquando non ambulat.* Nam in priori negativa *plùs* negatur, quàm requiritur ad falsificandam alteram; in posteriori verò negativa negatur *minùs*, ut examinanti patebit.

512. Obj.